
SEGONA PART

L'ANÀLISI DEL MATERIAL ARQUEOLÒGIC

En els capítols 6, 7 i 8 presentarem l'estudi funcional dels conjunts arqueològics escollits. Ho farem seguint un mateix esquema, per tal de facilitar, en el capítol de discussió general, la comparació dels resultats obtinguts.

En cada cas, comencem amb una presentació del jaciment estudiat, en la qual incloem la seva situació i context estratigràfic, així com una breu referència a les principals característiques de les associacions arqueològiques recuperades i a la interpretació general que se n'ha fet en anteriors treballs.

En segon lloc, ens centrem en l'aspecte tecnològic. El nostre objectiu no és realitzar una anàlisi morfològica exhaustiva, sinó una caracterització general de cada conjunt, amb l'objecte d'emmarcar la mostra escollida per a l'anàlisi microscòpica i de disposar de la informació suficient per contextualitzar els resultats obtinguts.

Seguidament, ens introduïm en l'anàlisi funcional pròpiament dita. Aquest apartat s'inicia amb la presentació de la mostra estudiada. Per tal de valorar-ne la seva representativitat, i donades les característiques diferents dels conjunts estudiats, es fa necessari explicar en cada cas els criteris de selecció específics adoptats, així com les limitacions amb què ens hem trobat segons els jaciments. A continuació, fem referència a les condicions concretes d'observació microscòpica sota les quals s'ha analitzat cada mostra. No es tracta d'una explicació detallada de la metodologia emprada, aspecte ja tractat al capítol 2, sinó de referències als aparells utilitzats en cada jaciment, i també a la proporció d'objectes que s'han pogut analitzar de forma directa respecte dels que ho han estat mitjançant rèpliques.

Arribats a aquest punt, entrem en la presentació dels resultats obtinguts. Aquesta està dividida en tres grans apartats: les deformacions d'ús, les deformacions no relacionades amb la utilització i els objectes sense deformacions. Aquesta divisió respon a les categories de diagnosi bàsiques amb les quals hem treballat, que són les següents:

- *Objectes utilitzats*: quan aquests mostren deformacions en les seves superfícies que clarament es relacionen amb la seva utilització.
- *Objectes amb deformacions indeterminades*: quan presenten traces confoses, puntuals i/o disperses, sense un patró clar que indiqui que realment han estat generades per l'ús.
- *Objectes sense deformacions d'ús*: quan les modificacions que s'hi han localitzat estan clarament relacionades amb processos diferents a la utilització. També s'hi inclouen els casos en què deformacions de caire diferent poden estar obliterant-ne unes de realment causades per la utilització de l'objecte, com, per exemple, les d'origen postdeposicional.
- *Objectes frescos*: quan no s'observen modificacions del microrelleu de les superfícies estudiades. Els casos d'efectius amb alteracions postdeposicionals molt lleugeres i absolutament puntuals, que no impedeixen confirmar la inexistència de deformacions, han estat també considerats frescos (la qual cosa, evidentment, no significa que amb absoluta seguretat siguin peces no utilitzades).

Després de presentar els resultats de cada conjunt lític en funció d'aquestes quatre grans categories, procedim a una exposició més detallada. A partir d'aquest moment, la unitat d'anàlisi deixa de ser l'objecte com a conjunt, i, tal i com han fet d'altres autors, (van Gijn, 1990: 12-13; Lemorini, 2000: 11), organitzem els resultats en funció dels talls actius identificats. Nosaltres ens hi referim com a unitats morfopotencials, és a dir, segments del perímetre de l'objecte amb unes característiques morfològiques que els confereixen una capacitat potencial d'intervenció unitària, i que caracteritzem segons s'ha explicat al capítol 2.

Una taula recull de forma resumida els resultats relatius als objectes utilitzats o indeterminats de cada conjunt, i està organitzada en tres blocs d'informació. En el primer hi incloem les dades referents a l'objecte arqueològic: sigla¹, matèria primera, categoria estructural, format i model de morfologia horitzontal. En segon lloc, presentem els principals trets de cada tall actiu: posició segons el model², angle, delineació horitzontal i sagital, i si està o no configurat. Finalment, en el bloc dedicat a la interpretació funcional, incloem: el tipus de moviment identificat, el sentit del mateix, l'angle de treball, la matèria general i específica treballada, l'acció inferida³ i, en la darrera columna, especifiquem si es tracta d'una unitat amb clares deformacions d'ús o bé indeterminades.

¹ Aquesta s'inclou, bàsicament, per tal de poder relacionar cada dibuix o imatge al microscopi amb la interpretació funcional de l'objecte.

² La qual no sempre coincideix amb la posició segons l'orientació tècnica convencional.

³ En tots aquests camps, s'assenyala amb un interrogant quan el grau de fiabilitat de la determinació és limitat. És a dir, la nostra interpretació a tots els efectes és la que s'indica, però assenyallem els casos en què hi ha algun tret que pot resultar equívoc.

Un cop presentats de forma general els resultats, entrem a analitzar detalladament i per separat diferents aspectes relatius a la utilització dels instruments. En primer lloc, descrivim les característiques principals de les unitats morfopotencials utilitzades (angle del tall, configuració i delineacions horitzontal i sagital). Seguidament, ens centrem en les accions realitzades, a partir de les matèries treballades i de la cinemàtica que hem pogut inferir en base a les deformacions identificades.

En aquest apartat, s'inclou una selecció de dibuixos dels objectes analitzats. Aquests, es presenten reduïts al 75% de les seves dimensions reals⁴, i s'hi assenyalen els talls en què hem identificat deformacions d'ús, així com el tipus de moviment efectuat i la seva direcció (informació que s'indica sobre la cara dorsal, tot assenyalant amb un interrogant quan la fiabilitat de la interpretació és limitada). Així mateix, s'inclou una selecció de les imatges al microscopi més significatives, que, mitjançant referències creuades, poden localitzar-se fàcilment als dibuixos dels instruments. Aquestes imatges estan agrupades per tipus d'activitats en làmines, al peu de les quals s'indica les accions que les han produïdes (o amb quines les hem relacionat, quan la interpretació és menys directa).

A continuació, posem en relació els dos darrers aspectes tractats: característiques de les unitats morfopotencials i accions desenvolupades. Aquest apartat ens serveix de pont per a entrar en un altre nivell d'anàlisi, el de l'estudi de la forma en què s'associen aquestes unitats. Aquí, tornem a prendre en consideració els objectes com a estructures, per tal d'identificar quines són les seves formes d'ús i, així, arribar a reconèixer els criteris de selecció dels instruments en funció de les tasques a realitzar. En aquest cas, analitzem el pes que tenen les unitats utilitzades en el conjunt de l'objecte, observem com s'associen en els models de morfologia horitzontal que hem establert, valorem la importància i significació de la configuració i, finalment, intentem reconstruir els aspectes relatius a la prensió.

Després d'exposar els resultats relatius als objectes utilitzats, passem a tractar els que tenen deformacions d'origen diferent: les generades durant el procés de producció lítica i les modificacions de tipus postdeposicional. Com a darrer gran grup, fem una breu referència als objectes en els quals no hem identificat cap tipus de deformació.

En els jaciments en què comptem amb objectes analitzats de diferents nivells, Paglicci i Galería, que en ambdós casos han estat tractats fins aquest moment de forma conjunta, es realitza una valoració diacrònica. Els altres jaciments estudiats, els dos d'Áridos, no permeten aquest enfocament, però, en canvi, sí que donen peu a plantejar

⁴ Sempre que n'hem disposat, hem utilitzat dibuixos complets (ombrejats) del material, les fonts dels quals són: Mezzena & Palma di Cesnola, 1971 (Paglicci) i Santonja & Querol, 1980a, 1980c (Áridos). Els dibuixos del material de Galería han estat fets per Belén Márquez i Josep Zaragoza.

els resultats obtinguts sota una òptica diferent: la distribució espacial dels instruments i la seva pertinença als diferents grups de remuntatges existents.

Com a darrer apartat, incloem una recapitulació de la informació presentada per cada jaciment. En aquesta, recollim les principals dades del conjunt estudiat, valorem les activitats identificades i plantejem la nostra interpretació de les ocupacions humanes que han generat el registre arqueològic en cada cas. La comparació entre jaciments i els aspectes més de fons, relatius a la variabilitat dels sistemes tècnics de mode 2, són tractats als dos darrers capítols.